

PTUJSKI LIKI

Politično gospodarski tednik.

Uredništvo in upravnstvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prilličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 4

Ptuj, 22. januarja 1922

IV. letnik

Predsednik zakonodajne skupščine o situaciji.

Dopisniku osiješkega „Juga“ je orisal predsednik zakonodajne skupščine dr. Ivan Ribar politično situacijo takole:

„Z velikimi težavami je prišlo do sestave sedanje koalicijske vlade, a te težave so v glavnem temeljile na nezaupanju, ki se je pojavilo medsebojno med obema najmočnejšima strankama, med radikali in demokrati. Obe stranki pa vesta popolnoma dobro, da je brez njunega medsebojnega in iskrenega sporazuma nemogoče dobiti kombinacijo, ki bi omogočila pravilno in harmonično delovanje vlade in parlamenta na temelju vidovdanske ustave. Obe stranki sta poklicani, da se udeležita dela pri stvarjenju vseh onih zakonov, ki so omenjeni v tekstu ustave.

Nezaupanje med obema odločilnima strankama je pred izbruhom krize in v njenem poteku tako narastlo, da so strankarji pozivali v posameznih vprašanjih naše notranje in zunanje politike na odgovornost poedine resortne ministre, a ne ministrski svet, ki je po zakonu in ustavi končno veljavno sklepal o vseh vprašanjih in s tem solidarno prevzel odgovornost.

Današnja koalicijska vlada ima v parlamentu ne samo kvorum, potreben za sklepanje ampak tudi trdno večino, ki je pripravljena k hitremu delu. Med radikalno in demokratsko stranko ni v izvrševanju vladinega programa nobenih načelnih nasprotstev, ker sta obe stranki že povodom debate o ustavi priznali potrebo zakonov, naznačenih v vladini deklaraciji. Obe stranki sta se na svojih kongresih izjavili proti reviziji ustave, kar dementira najboljše vse vesti o razdvojenosti v radikalni stranki z ozirom na to vprašanje. Zato mislim, da je obstanek sedanje koalicijske vlade do konca zakonodajnega dela zakonodajne skupščine zagotovljen.

Kar se tiče delovanja našega parlamen-

Časopis za zgodovino in narodopisje.

Zgodovinsko društvo v Mariboru je izdalo 1. snopič 17. letnika svojega časopisa. Vsebinska je zelo zanimiva in poučna. Razprave so tri: Prof. dr. Franc Kovačič, „Slomšek o pouku slovenskega jezika pred 100 leti“; Viktor Skrabar (Ptujčan), „Ruški mitrej“; Pavel Košir, „Ljudska medicina na Koroškem.“ V II. delu so manjša zgodovinska izvestja: J. Vrhovnik, „Nekaj o slovenskih pridigah v Slovenjgradcu“; Fr. Kovačič, „Stara narodna noša okoli Ljutomera“; dr. Balduin Saria (Ptujčan), „Donesek k zgodovini turških in ogrskih napadov“; Fr. Kovačič, „Kapela sv. Rozalije na Hajdini.“ V III. delu so poročila o slovnstvu: Fr. Kovačič poroča o dr. Slavičevi knjigi „Prekmurje“, dr. K. C(apuder) o dr. Šenoini „Geografija Jugoslavije.“ Fr. Kovačič zavrača neopravičene nemške zahteve po naši slovenski zemlji, katero zastopa graški profesor dr. Luschn-Ebengreuth v svojem spisu „Die Zerreiſung der Steiermark“, ki je izšel tudi v angleškem prevodu. V istem času, ko se

ta, začne ta 16. t. m. z delom in sicer z debato o vladini deklaraciji. Ta diskusija bo trajala bržkotne nekaj dni, ker se bodo ob tej priliki razpravljala razna vprašanja notranje in zunanje politike. To je tudi potrebno, ker bo na ta način odpadlo mnogo interpelacij in vprašanj, ki so stavljena na vlado.

Po vladini deklaraciji pride na dnevni red skupščinski poslovnik, potem pa predlogi zakonodajnega odbora. Finančni odbor bo začel takoj debato o državnem budžetu za 1922., odsek za administrativno razdelitev bo razpravljal razdelitev v oblasti; vlada je izdelala že definitivni predlog o agrarni reformi in pripravlja predloge, ki spadajo v delokrog agrarnega zakonodajstva.“

Na koncu svoje izjave je dr. Ribar izjavil, da je trdno prepričan o delazmožnosti vlade in narodne skupščine. Skupščina je tudi doslej že pridno delala, ker nje delo ne obstoji le v plenarnih sejah in sekcijah. Delo zakonodajnega odbora samega je dokaz o delavnosti narodne skupščine.“

Izjava krajevne organizacije JDS v mestnem zastopu.

Ko se je 14. t. m. vršila prva seja novega občinskega odbora, je prečital občinski svetnik dr. Ivan Fermevc spomenico krajevne organizacije Jugoslovanske demokratske stranke, ki se glasi: Krajevna organizacija JDS v Ptujju se je izrekla proti potrditvi župana, ki je danes zaprisežen. Odlok vlade nas je vsled tega iznenadil. JDS je tako pri občinskih volitvah kakor pri volitvi župana strmela edino za tem, da postane ptujski župan izrazito naroden mož. S strankinega stališča je to pač samo ob sebi umljivo. Demokratski stranki pripadajo v Ptujju vsi oni narodni bojevniki, ki so na nekdanjih vročih ptujskih tleh neustrašeno branili pravice slovenskega naroda proti gospodujočemu renegatstvu. Ti

naši domači ljudje, čeravno so bili vzgrceni v nemškem duhu, vračajo k nam in sodelujejo z nami, hoče graški profesor dokazati nemstvo tukajšnjega prebivalstva, dasiravno se imenom naših „Nemcev“ kljub popačeni pisavi že od daleč pozna slovenski izvor. „Revna“ republika Avstrija, ki prosjači podpore po celem svetu, pa ima dovolj sredstev, da svoje propagandne spise širi na Angleško in v druge antantne države, da bi pripravila tla za zopetno priklopitev naših krajev k Nemčiji. Naše znanstveno delo pa hira vsled pomanjkanja denarnih sredstev za tisk, o pisateljskih nagradah za znanstvene delavce, ki malodane stradajo, itak ni govora. Poučen, a obupen je tozadevni obračun uredništva na zadnji strani Časopisovih platnic. Tiskarski stroški za lanski snopič „Časopisa“ (4 in pol tiskane pole) so znašali 16.475 K, udnina približno 400 članov po 40 K niti ne krije samo teh stroškov. Uredništvo pravi: „Vse obsodbe je vredna brezbriznost in celo napram idealnemu stremljenju našega društva, ki se kaže v nekkih krogih. Če pogledamo vrsto naših članov, sta med njimi zastopana največ tista dva stanova, ki sta najslabše plačana: duhovniki

strankini pristaši so zlasti pretrpeli vsa ona huda pregajanja, ki so se ob izbruhu svetovne vojne in med vojno organizirala baš iz te mestne hiše. Naravno je, da smo vsled tega gojili srčno željo, da zasede županski stolec že v zadoščenje za krivice, ki so bile poprej z istega mesta Slovincem zadane, mož čistega narodnega kova, ki bi mogel s celim srcem nadaljevati narodno delo po starih tradicijah tu bivajočega slovenskega prebivalstva. Naša stranka je storila vse, da doseže ta cilj. Brez vsakih protiobveznosti smo izvolili za podžupana pristaša nam nasprotno stranke, ki pa ina v svojem programu narodnostno načelo. Storititi več stranki ni bilo mogoče, ako ni hotela sama sebe žrtvovati. Naši tovariši JSDS vedo posebno dobro, da smo tudi od te stranke samo zahtevali postavitve županskega kandidata, ki bi nam v narodnem oziru nudil vse garancije in da se nismo upirali takemu županu iz njenih vrst. Vemo, da tudi JSDS ni anacionalna in da mora stati na narodnem in državnem stališču.

Ker vlada ni delila z nami pomislekov glede osebe izvoljenega župana, izražamo tudi nado, da se bo zavedal novo izvoljeni župan, da je prvi slovenski župan v Ptujju in da bo v tem smislu uredil svoje delovanje. V naši narodni državi ne more biti poslovanje ptujškega župana drugačno, kakor narodno, ker bi bilo sicer proti državi. JDS je vedno želela, da pride občinsko gospodarstvo čimprej v roke izvoljenega občinskega sveta. Smo za pozitivno delo, ker nam je blagor mesta na srcu, ne odklanjamo sodelovanja, dokler bo novo izvoljeni župan z dejstvi dokazoval, da hoče stati vsikdar na strogo narodnem in državnem stališču.

Po prešitanju spomenice je poudaril župan, da je Slovenec, ki bo delal v narodnostnem oziru in v blagor občine in države. Obč. zastopnik Šegula izjavi, da je istega strmljenja ko g. župan in demokratski klub, poudari narodnost in pozove navzoče na skupno delovanje.

in uradniki, zlasti profesorji. Najpremožnejšim slojem je mamonizem izpridil mentaliteto. Pohlep za uživanjem v svoji najogabnejši obliki — alkoholizmu požira milijarde narodnega premoženja, za višje kulturne cilje pa ni smisla! Naša javnost stoji pred alternativno: ali prepustiti obdelovanje domače zgodovine tujcem ali pa obrniti razpoložljiva sredstva za višje reči kakor so grajske kleti, kavarne in enake potratne zadeve.“

Nadaljna poročila o slovnstvu so še: M. Ljubša, „Zeitschrift des Historischen Vereines für Steiermark“, ki ima med drugim H. Pircheggerjevo razpravo o Sv. Marku niže Ptujja; Fr. Kovačič, „Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku“ in F. K., „Prilozi za književnost, istorija i folklor.“

Društveni glasnik prinaša poročilo Zgodovinskega društva v Mariboru, Muzejskega društva v Mariboru in našega Muzejskega društva v Ptujju.

Zgodovinsko društvo v Mariboru izda Historično slovnico slovenskega jezika, katero je spisal rajni vseuč. prof. dr. Karol Štrekelj.

F. V.

Gospodarstvo.

Iz konference drž. vinarških strokovnjakov.

(Nadaljevanje in konec.)

VIII. točka: O tuzemske in inozemske vinske trgovini (prometu). Notranje in mednarodne ovire prometa in izvoza vina (dača, trošarina, carina.) Transport in zastopstvo v inozemstvu. Dača na žganjekuho tropin.

Rezolucija: a) Da se trgovina z vinom v tuzemstvu regulira v prvi vrsti z osnovanjem vinarških združenj v vseh naših krajih.

b) da se dača na proizvodnjo vina in žganja povsod ukine in da se trošarina na vino zniža.

c) Da se transportni tarife za vino na železnicah in brodovih znižajo, posebno še za Dalmacijo in Hercegovino.

d) Da se carina na izvoz vina kakor i žganja več ne uvede.

e) Da se na uvoz vina iz inozemstva, posebno iz Italije in Grčije, določi carina od najmanj 200 Din. za hl in da se tem sorazmerno poviša tudi carina na grozdje in ostale produkte vinske trte.

f) Da se zasigura direktni transport za naša vina preko Avstrije, katera grede na Češko in Poljsko.

g) Da zamorejo vinski trgovci postati samo kvalificirani kletarji s strokovnim izpitom.

h) Da se pri naših konzulatih v Češki, Poljski in v Avstriji vodijo natančni zapiski o uvozu vina v te države.

i) Da se olajša pri carinarnicah povratek naših praznih vinskih sodov, v katerih se je vino izvozilo.

j) Da centralna vlada pospešuje ustanovitev in okrepitev „Saveza Jugoslovanskih Vinogradara“, kot velevažne institucije za medsebojno spoznanje in napredek vinogradarstva, za obveščanje vinogradnikov o stanju svetovne vinske trgovine itd.

k) Da se vinski trgovci, kateri ustanove vinska skladišča v inozemstvu, nagrade od strani države.

IX. točka: Pregled in poskusnja vin, prinesenih od raznih delegatov v svrhu spoznavanja tipov vina iz raznih pokrajin:

Spoznalo se je:

a) da so vina iz vinograda vinarške in sadjarske šole v Bukovem in iz okoliških krajskih vinogradov, kakor bela tako i črna, dobro vzgojena, čistega in harmoničnega okusa.

b) Vojvodinska vina, po večini bela, so enoličnega značaja, kot namizna, lahka vina z malo ekstrakta, lepo ohranjena in dobro negovana.

c) Hrvatska vina so bila manj zastopana. V značaju približujejo se ona iz juga vojvodinskim, a ona iz severa slovenskim vinom;

d) Slovenska vina so bila odlično odgojena in vrlo dobre kvalitete, s po največ fino, nežno cvetlico. Navadna namizna vina imajo tip vin iz severnih krajev z nekoliko več kiseline.

e) Dalmatinska vina se morajo deliti v tri karakteristične skupine: namizna, dezertna in vina za rez z drugimi vini. Dobro vzgojena in najmočnejša od vseh ostalih vin.

f) Bosansko-Hercegovskih vin iz hercegovskih leg je bilo malo, a v zelo dobrih vzorcih žilavke in blatine. Kletarski zelo dobre odgojena, harmoničnega značaja, sveža in bogata na alkoholu.

Navedene rezolucije smatrati je kot podlago za nadaljno delovanje poljedelskega ministrstva in vseh njemu podrejenih organov in strokovnjakov.

Žveplovoapnena ali kalifornijska brozga.

Pred letom sem priporočal proti trsni plesnobi poleg običajnega žveplanja mazanje trt z žveplovoapneno brozgo pred brstenjem trt. Za mazanje se je primešalo 1 litru brozge 2 do 3 litra vode. Ker pa trtna plesnoba lani ni splošno močno nastopila, ni bil učinek tega mazanja povsod, kjer se je vršilo, da bi si lahko vsak rabljevec te broz-

ge ustvaril končno sodbo o uspehu. Moja dosedanja opazovanja v tem oziru pa, me itak potrjujejo v mnenju, da je raba žveplovoapnene brozge dober pripomoček k zatiranju trtne plesnobe, kajti opazoval sem po mazanju trt z žveplovoapneno brozgo močno pojemanje plesnobe na takih mestih, kjer je bila ta bolezen v prejšnjih letih močno vgnezdena. Nasprotno pa se je v takih gnezdih močno pojavila plesnoba tudi v lanskem, za to bolezen manj ugodnem letu, ako se ni tam uporabljalo nikakšno protisredstvo.

Slična opazovanja so mi tudi naznanili nekateri vinogradniki, ki so rabili žveplovoapneno brozgo.

Svočas sem tudi priporočal, da bi bilo umestno za poskušnjo škropiti z žveplovoapneno brozgo trte tudi v poletnem času.

Tozadevno mi poroča vinogradni oskrbnik g. Zorjan iz Opeke na Hrvaškem sledeče:

„Žveplovoapneno brozgo sem dobil od tvrdke A. Jurca iz Ptuja. Rabil sem jo pa poleti za škropljenje proti oidiju. Takoj po cvetju sem za poskušnjo poškopil 10 trsov od vsake vrste, da se prepričam, ali ni ta tekočina premočna. Vzel sem na 1 l brozge 30 l vode. Na portugalki, silvanu in žlahtnini so se mladi listki in mladice po tem poskusu malo osmodili in tudi slabše razvite jagode so trpele. Nasprotno se pa na jagodah, ki so bile debelejšje in bolj razvite, ni poznalo nič in tudi niso trpele nobene škode. Za nekaj dni se tudi na poškodovanih listih in vejicah ni poznalo nič več, le na jagodah so ostale neke črne pike, katere pa so pri poznejšem razvitku izginile, ne da bi povzročile kako škodo.

Ko so se pozneje pokazali prvi znaki oidija, sem škropil z žveplovoapneno brozgo (1 l na 30 l vode). Tej tekočini pa sem dodal še 1—1½ kg čistega ugašenega apna. Z uspehom sem bil popolnoma zadovoljen.

Opazil nisem nikjer, da bi se listi ali jagode osmodili ter sem pozneje, ko so postale jagode debelejšje in listi starejši, uporabil na 1 l brozge 25 l vode.

Kakor že omenjeno, sem bil z uspehom popolnoma zadovoljen. Ako bi ne bili rabili te brozge, bi tudi lansko leto, čeravno je bilo sušno, trpeli veliko škodo po oidiju, ker so v vinogradih takorekoč gnezda, katera se bodo dala šele po letih iztrebiti. Po mojem mnenju je žveplovoapnena brozga do sedaj za škropljenje proti oidiju najboljše sredstvo, ako je mokro polletje in žveplati ni mogoče. Priporočal bi, da bi se dajala v bodoče tej brozgi največja pozornost, posebno ker se delavci za puhanje z žveplom tudi za drag denar težko dobé. Ako pa je mokrotno polletje, je žveplanje ovirano, brezvplivno, torej zastojno delo.“ Tako g. Zorjan.

Četudi se na podlagi Zorjanovih uspehov še ne da ravno izreči končno pravična sodba o vrednosti žveplovoapnene brozge, vendar dosedanje izkušnje opravičujejo priporočilo k nadaljnjim tozadevnim poskusom.

Škropiti pa se ne sme v prevročem dnevnem času, ker je žveplovoapnena brozga precej jedka. Tudi je na vsak način priporočljivo za poskus prvotno poškopiti le par trsov, da se vidi učinek tekočine, kakor je to tudi g. Zorjan storil. Če se vidi, da je mešanica prejedka, ji je doliti nekoliko vode.

Žveplovoapneno brozgo izdeluje tudi letos tvrdka A. Jurca v Ptuju, ki pošilja interesentom navodila o uporabi žveplovoapnene brozge brezplačno. Zupanc.

Priziv v Peskovi zadevi. Vodja narodno-socialne stranke Pešek se je blamiral tudi v Mariboru z obtožbo proti g. Klemenčiču. Poslednji je popolnoma dokazal svoje trditve o neravnih nagnjenih g. Peska. Kakšno drzno čelo ima g. Pešek, da si je upal zanikati, tožiti in — ponuditi za svojo nedolžnost lastno prisego! Iz etičnega stališča je želeli, da bi ga prejšnji člani NSS zapustili. kakor ga zapuščja njegov list „Jugoslavija.“

Obrekovalci proti okr. glavarju obsojeni. G. glavar dr. Pirkmajer je obtožil g. Zelenka, ker ga je užalil na surov način. Obtoženec je bil obsojen na dva dni zapora in bo v zaporu študiral knjigo o dobrih manirah. Nadalje je obtožil g. glavar dva natolcevalca, ki sta ga ogovarjala. Oba sta bila obsojena na 14 dni zapora. Upamo, da bo imel gosp. glavar odslej mir.

Občinska seja v Ptuju, V soboto, 14. t. m. je bila prva javna seja občinskega odbora, h kateri so prišli vsi odborniki. Sporazumno so bili izvoljeni nekateri odseki in sicer pravni odsek z 10 člani (Auer, Kristanič, Tomanič in Levanič od JSDS, dr. Senčar, dr. Stuhec in Klemenčič od JDS, dr. Jenko, Šerona in Wolf od NSS, dr. Senčar, predsednik, dr. Jenko, podpredsednik, upravni odsek z 12 člani (Šegula, Rozman, Kaisersberger, Hernja, Vezjak in Zamuda od JSDS, dr. Fermevc, Mahorič, Lenart in Zelenko od JDD, Mikuletič in Pavelka od NSS, Šegula, predsednik, dr. Fermevc podpredsednik). V rediteljski odsek sta bila izvoljena od vsake stranke po dva člana in sicer Lenart, Mahorič, dr. Jenko, Šerona, Levanič in Tomanič, za predsednik pa Šerona. Dr. Senčar je poročal o pogajanjih glede prodaje nove vojašnice vojnemu erarju. Vojašnica je bila cenjena 7.752.000 K. Sklenilo se je, da se proda in sicer v najslabšem slučaju za cenilno vrednost.

Podružnica Jugoslovanske Matice v Ptuju ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 21. m. ob pol 20. uri v Narodnem domu s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Dopolnitev podružničnih pravil. 3. Volitev predsednika, odbora, pregledovalcev računov in delegatov za pokrajinski odbor. 4. Tajnično poročilo. 5. Blagajnikovo poročilo. 6. Slučajnosti. Odbor.

Gospodinjski koledar. Slovenske gospodinje opozarjamo na Gospodinjski koledar Jugoslav. Matice, v katerem najdejo praktična navodila za gospodinjstvo poleg poselskega reda, raznih nasvetov za zdravstvo, kuhinjo, vzgojo otrok i. t. d. Dobro došel bo gospodinjam troškovnik, ki ima zapisnik za vse dni v letu. Koledar stane za členice samo 5 Din., za nečlanice 7 Din. Gospodinje! Cenejšje knjige, ki vam bo tovariš skozi celo leto, si ne morete misliti! Sezite po nji! Podr. Jugoslav. Matice v Ptuju.

Pecivo „Adrija.“ Zahtevajte za pecivo izboren vanilni sladkor „Adrija“, ki se prodaja v korist Jugoslav. Matice.

Dijaška kuhinja v Ptuju je prejela od akademskega plesa 1600 K.

Kino. V nedeljo, dne 22. januarja t. l. se predstavlja „Grozni Li-Hang.“ Predstave se vrše ob 3., 5. in ob 8. uri zvečer. Predstava ob 3. uri je posebno prikladna za okoličane. Ta film, v katerem igra glavno vlogo kitajski umetnik Tsin-Hou, je izvanredno zanimiv. Dejanje se vrši deloma v velikem kitajskem mestu, deloma v Evropi. Kratka vsebina: Stevens, ravnatelj velike evropske banke na daljnem vzhodu, se je tekom svojega dolgotrajnega bivanja na Kitajskem vdal vživanju opija in je ti strasti popolnoma podlegel. Njegova hči Maud je s svojo lepoto omamila bogatega Kitajca Li-Hanga. V Evropi ima Maud mladostnega prijatelja Richard Mortons, katerega iskreno ljubi in raditega zavrača vse ponudbe Li-Hanga. Stevens je z igranjem in z vživanjem opija popolnoma propadel. Edino rešitev vidi v tem, da Maud poroči bogatega Kitajca. Po težkih duševnih bojih hčerka očetovi prošnje ugodi in poroči Li-Hanga. Novoročenca in Stevens odpotujejo v Evropo, kjer se Maud sestane z Rihardom, kateri jo še

Dopisi.

Demokratski zabavni večer so vrši dne 4. februarja v Društvenem domu, ker je dne 1. februarja planinski ples v Mariboru. Pevsko društvo vežba lepe komade, zlasti bo močan mešani zbor. Veliko zanimanje vlada za to prireditev ne samo pri nas, temveč zlasti tudi v Mariboru, Ormožu in Središču. Vsi naši narodni prijatelji dobrodošli. Za solidno in ceno postrežbo smo poskrbeli.

vedno kakor nekdanj ljubi. Ljubosumni Li-Hang o teh sestankih sezna in se sklena na krut način maščevati. Z izgovorom, da za dalje časa odpotuje, zapusti Maud samo. Ta se kmalu zopet sestane z Rihardom, katerega prosi, da jo osvobodi. Ko hočeta pobegniti, se zapro vrata, skozi neko odprtino pa prilezeta v sobo dve kači. Pri okencu pa opazuje cel prizor Li-Hang in se veseli pri pogledu na trepetajoči žrtvi Maud in Mortens. Ena kača preobrne posodo z žarjavo, preproga se vname, kači zbežita, popadeta Li-Hanga in ga usmrtita. Neki Rihardov prijatelj, vznemujen že radi tega, ker se ljubimca o pravem času ne vrneta, prihiti v vilo in reši Maud in Mortona smrti v plamenih. Film prikazuje čudne kitajske navade in običaje. Gotovo bo vse gledalce zadovoljil.

Dajte tehtnico na kolodvoru. Mesto Ptuj ima na Hrvaškem trgu pred mostom svojo javno tehtnico. Dobra je in ljudje jo pridno uporabljajo. Ali preveč je oddaljena od kolodvora. Dostikrat pride blago po železnici, ki bi ga ljudje radi na kolodvoru stehali, pa ga morajo daleč na Hrvatski trg voziti na tehtnico. Pride recimo premog, ki si ga stranke vzemo posamezne voze. In voznik mora mimo stranke voziti premog daleč na tehtnico, potem pa zopet nazaj k stranki. Dvakrat, trikrat daljšo pot mora večkrat prevoziti. Stroške plačaj za zamujeni čas stranka! Gotovo bi se izplačalo, ako bi na tovrnem kolodvoru napravili tako tehtnico. Novi socialni občinski svet bi zelo ustregel občinstvu, ako bi pripomogel do take tehtnice ter zmanjšal tako stroške za prevoznino.

Novi davek na tiskane oglase. Pred kratkim je izdan Zakon z dopolnitvami k državnim trošarinam, taksam in pristojbinam. Ta dopolnila zadenejo od 1. januarja t. l. naprej občutno tudi tisk. Treba je namreč plačevati takse „za vse oglase v časnikih, koledarjih, periodičnih časopisih, knjigah in temu podobnem, za vsako razglasitev in sicer: a) za drobne oglase do 20 cm² površine Din. 0.50, b) za oglase preko 20 do 50 cm² Din. 1, c) za oglase preko 50 do 100 cm² površine Din. 3, d) za oglase preko 100 cm² površine Din. 5. Za oglase se smatrajo tudi vsa naznanila v časniških beležkah, s katerimi se naznanjajo zaroke, poroke, priporočajo predstave, in vse drugo, kar ima značaj oglasa ali reklame.“ Naš list je za prve tri številke moral plačati teh taks nad 135 Din. Občutno zadene to zlasti naznanila, ki nimajo reklamne svrhe, nego so kulturnega, gospodarskega, narodnega značaja, od česar nimajo koristi oglaševalci, nego občinstvo. Obljubljen je sicer pravilnik, s katerim se predpišejo natančnejša določila, ki se bodo gotovo ozirala na taka, občekulturna priobčila. Dokler ni pravilnika, posamezni uradi različno presojajo oglase in morajo trpeti časniki. Opozarjamo na ta davek društva, katerim so se dosedaj oglaševalci tiskali zastoj, da bodo morala ta davek sama trpeti, ako se ne posreči oprostiti tega davka vsaj občekoristna društva, ki ne iščejo nikakega dobička pri svojem delovanju, nego se le žrtvujejo za obče koristi.

Maksimalne cene kruhu in mesu, katere je določila komisija za določevanje cen v svoji seji dne 13. t. m. Kruh: 1 kg belega kruha 20 K, 1 kg črnega kruha 17 K, 1 komad zemlja 7 dkg 2 K, v gostilni 20 v več. 1 kg govejega mesa zadnji del 28 K, prednji del 26 K, 1 kg telečjega mesa zadnji del 30 K, prednji del 28 K. Na 1 kg mesa je dovoljeno 18 dkg kosti. Navedene cene stopijo z dnem 14. t. m. v veljavo.

Semjsko poročilo. Dne 17. januarja t. l. je bilo na sejnem prignanih 157 konj in 429 goved. Cene so se gibale od 10 do 24 kron 1 kg žive teže. Prina voli 26 kron 1 kg žive teže. Ptujski mesarji so nakupili živino za klanje od 10 do 19 kron 1 kg žive teže. Dne 18. januarja t. l. je bilo na sejnem pripeljanih 85 svinj: cene so se gibale od 36—48 kron 1 kg žive teže.

Sv. Andraž v Slov. Goricah. Naše izobraževalno društvo je imelo predzadnjo nedeljo občni zbor, tako piše katoliški list v Mariboru. Bili so izvoljeni samo katoliški ljudje,

kateri bodo hodili po verskih potih. V starem odboru so pa menda bili ljudje mešane vere, zdi se mi, da sta bila dva mohamedanca. Ne bom ogovarjal vaših ljudi, pa kolikor sem slišal, g. iz Gibine pa ne spada v odbor poštenega društva, to lahko potrди vsaka najboljša tercijska. Prosim, so dokazi, ž njo je zgubilo društvo najmanj 10 udov.

Politične vesti.

Zaroka kralja Aleksandra je našla ugoden odmev doma v državi kakor tudi pri sosedih zaveznikih. Iz častitk, ki jih prejema kralj iz vseh krajev svoje kraljevine, razvidimo ljubezen in udanost prebivalstva do kralja, na zunaj pa utrjuje združitev dveh kraljevih družin tudi politične zveze.

Iz narodne skupščine. Božični prazniki so minuli, poslanci so se zopet sešli v Beogradu, da nadaljujejo svoje delo. Zbornica razpravlja o vladni izjavi. Tu imajo politične stranke in poslanci priliko, da izneso pred javnost vse svoje želje in tožbe, ki se tičejo naše države. Podrobno delo pa se vrši v odsekih, ki morajo pripraviti gradivo za skupščino.

Albansko vprašanje. Svet zveze narodov je poslal posebno komisijo v Albanijo, da tam preuči albanske razmere. Ali ta komisija se omeji na to, kar ji natveze albanska vlada, mesto da bi se sama prepričala o očitkih proti sosednjim državam. Tako so ji Albanci natvezli, da ima Jugoslavija ob meji 80.000 dobro oborožene in pripravljene vojske, ki komaj čaka, da udre v Albanijo. Komisija verjame to laž, noče pa sama iti pogledat te armade, ker bi ne mogla potem krivično poročati o naši državi.

Medzavezniška konferenca v Cannesu. Od 4. do 13. t. m. so se vršila v Cannesu (blizu Nizze na južnem Francoskem) zavezniška posvetovanja, ki so se tikala v prvi vrsti nemške odškodnine. Angleži hočejo, da se plačevanje vojne odškodnine Nemcem olajša. Tudi francoski ministrski predsednik Briand se je temu udal. Razen tega se je govorilo tudi o drugih vprašanjih, ki se tičejo obnove Evrope. Sklenilo se je, da se v marcu skliče v Genuo gospodarska konferenca vseh evropskih držav, tudi Nemčije in Rusije, ki se naj posvetuje in sklepa, kako vzpostaviti redno gospodarsko življenje med evropskimi državami.

Nova francoska vlada. Po mnenju francoskega parlamenta je Briand na konferenci v Cannesu preveč popastil glede plačevanja nemške odškodnine. Zato je moral oditi in novo vlado je sestavil Poincaré. Od njega se pričakuje, da bo nepopustljiv proti Nemčiji. Poincaré stoji na stališču, da je Francija v vojni največ trpela in da je najmanj, kar more zahtevati, zahteva popolne odškodnine. V tej zahtevi noče popuščati. S tem pa niso zadovoljni oni, ki bi radi, da se Evropa obnovi v znamenju spravljivosti, miru in mednarodnega sporazuma.

Cita zopet straši. Komaj so Karla nekoliko pozabili, ki je moral neslavno oditi na Madeiro, že začinja njegova žena Cita vznemirjati svet. Slavohlepna žena nikakor ne more prenesti, da bi udobno v miru živela s svojim možem za svoje otroke. Napenja vse moči, da bi rešila za habsburški svoj zaroč vsaj madžarski prestol. Ne manjka ji pa tudi raznih dobrih prijateljev in svetovalecev, ki bi ji radi pripomogli do prestolčka. So to razne posvetne in duhovniške ekscelence, ki si žele nazaj časov časti in slave. Komaj se je Cita povrnila z Madeira v Švico, že se čujejo resne vesti, da hoče na Madžarskem vprizoriti neki puč in spraviti, ker ni Karel za nič, na prestol najstarejšega sina, za katerega bi sama vladala, dokler sin ne doraste. Obmejne države so se že dogovorile, da habsburških nemirnežev ne trpe med sabo, ker bi le nemir delali s svojimi pristaši in spletkarji.

Razno.

Plačevanje davka na poslovni promet. Zveza trgovskih gremijev in zadrug opozarja vse interesente, da je davek na poslovni promet ostal neizpremenjen v veljavi in da različne časopisne vesti o izpremembah in ukinitvenju tega davka ne odgovarjajo resnici. Prvi plačilni rok zapade najpozneje 30. januarja 1922. Vsi trgovci in obrtniki so primorani voditi predpisane knjige in plačati davek v znesku enega odstotka od storjenega prometa, ker sicer zapadejo občutni denarni kazni.

Za reformo plačevanja poslovnega davka. Po poročilih iz Beograda so predložili zastopniki vseh trgovsko-obrtniških zbornic finančnemu ministru spomenico, v kateri zahtevajo, da se izpremeni način plačevanja davka na poslovni obrt tako, da se ukine vknjiževanje in uvede za plačevanje tega davka pavšalna vsota. Finančni minister je izjavil, da bo ukrenil vse, kar je v njegovi moči, da ustreže želji.

Visoko odlikovanje za mariborskega škofa. „Epoha poročja, da je mariborski škof dr. Mih. Napotnik odlikovan z redom sv. Save I. razreda. Kakor znano, je škof že dalje časa opasno bolan.

Kako naj se naslavlja naš kralj. Ministrstvo za notranje stvari je z odlokom z dne 2. januarja 1922. Sl. št. 14 681 ex 1921, naznanilo predsedstvu pokrajinske uprave, da mu je predsedništvo ministrskega sveta dastavilo naslednji dopis: „Stopivši na prestol kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander prvi kralj (glasom čl. 56. ustave (Srbov, Hrvatov in Slovencev iz dinastije Petra I. Karadjevića. Z ozirom na to je naziv vladarja naša nove kraljevine Aleksander Prvi (!) kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev ter prosi po nalogu g. predsednika ministrskega sveta kabinet, naj se pri navajanju imena Nj. Vel. kralja rabi same to ime.“

G. dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Celju je naznanil odvetniški zbornici, da se v treh mesecih preseli v Maribor.

175 odvetnikov imamo v Sloveniji. 04 teh 18 v Celju, 25 v Mariboru, 55 v Ljubljani in 11 v Ptuju itd.

Zopet velika železniška nesreča. Na postaji Batajnica pred Zemunom sta trčila skupaj dva osebna vlaka. Poškodovani sta obe lokomotivi, več voz je skočilo s tira. Več železničarjev in potnikov je bilo težko poškodovanih.

Kralj odklonil povišanje civilne liste. Po novem proračunu bi se naj kraljeva civilna lista povišala na 3 milijone dinarjev. Kralj pa je odklonil povišanje, češ da je treba varčevati pri vseh državnih izdatkih. Po dosedanem proračunu ima kralj 1.200.000 din. letne civilne liste; princ Gjorgje dobiva letno 60.000 dinarjev, ostali člani kraljeve hiše pa ne dobivljejo od države nikake apanaže.

Nove cene soli. Po odloku uprave državnih monogolov so določene od 1. jan. 1922 loco skladišče v Ljubljani za 100 kg tele cene: angleška sol 170 Din., kamena drobna sol 170 Din., merska bela sol 160 Din., merska siva sol 150 Din. in industrijska sol 62 Din. Te cene se razumejo brez vroč, vreče se zaračunajo po nabavni ceni.

Bankovcev v Avstriji koncem leta 1921 je bilo v prometu 174 milijard 11 milijonov 747 tisoč 835 avstrijskih papirnatih kron.

Povišanje carine na luksuzno blago. Na luksuzno blago, ki se uvaža v našo državo, se je carina povišala za 200 odstotkov.

Ustavljen donavski promet. Zaradi ledu je podonavski promet med Beogradom in Pančevom ter Beogradom in Veliko Gradsko ustavljen.

Španska bolezen se širi že tudi po našem mestu in okraju, kjer je zbolelo že dosti ljudi na njej. Razširjena pa je tudi na Nemškem, odkoder se je zanesla na Češkoslovaško, kjer je v nekterih krajih zbolelo nad 60% prebivalstva.

Pod snegom. V nedeljo je začelo skoro po vseh pokrajinah naše države snežiti, zemlja je pokril že precejšen sneg. Vlaki imajo velike zamude. Zimsko življenje se je pričelo, ljudstvo pa je veselo, da se bo izsušena zemlja dalje napajala.

Veter odnesel celo mesto. Iz New Orleansa poročajo, da je v mestu Spencer divjala tako strahovita burja, da je celo mesto podrla, hiše odkrivala in raznesla strehe in dimnike na vse strani.

Izdelovanje vžigalic v Jugoslaviji. V Jugoslaviji imamo pet tovarov za vžigalice in sicer: v Osijeku, Vrbovsko (Hrvaška), Dolac (Bosna), Verbas (Bačka) in Ruše (Slovenija). Največja tovarna je v Osijeku. Njena dnevna proizvodna kapaciteta znaša 300.000 škatljic po 100 vžigalic. Tovarna v Dolacu pri Travniku izdelava dnevno 100.000 škatljic, ona v Verbasu pa 80.000. Tovarna v Rušah se je prenovila in njena kapaciteta bo znašala 18 milijonov škatljic na leto.

Brezposelnost v Angliji. Na koncu leta 1921 je znašalo število brezposelnih v Angliji 1.935.000.

Število praškega prebivalstva. S 1. januarjem je združenih s Prago 38 okoliških občin. Velika Praga šteje sedaj 670.000 prebivalcev.

Zima v Liki. V Gospiću in okolici je snežilo tri dni. Snega je ponekod poldrug meter visoko. Ceste in pota so zato neprehodna, vsak promet nemogoč. To je prava nesreča za siromašno ljudstvo. Lansko leto je bila suša in slaba letina. Pomanjkanje krme je veliko, a ker je zapadel sneg, se živina ne more goniti na planine. Cena živini pada. Siromašno ljudstvo je v velikih skrbih.

Listnica uredništva.

Grabe pri Središču. Naprednjaki se naj med seboj ne napadajo. Prosimo za druga poročila.

Ženitna ponudba.

Bivši pripravnik finančne kontrole in posestnik, star 30 let, zdrav, želi se seznaniti z dekletom ali vdovo brez otrok, stara do 33 let, katera ima istotako posestvo ali je pričakuje dobiti. Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Srečno bodočnost.“

Tražim mladog, vještog pomočnika specijalske i manufakturne struke. Ponudbe na Hugo Moses, Vinica, kraj Ormoža.

№ VII 198/22.

Prostovoljna javna dražba.

Na predlog zakoncev Dreflaka Janeza in Avrelije, posestnikov na Ptujski gori, se bode v četrtek dne

2. februarja 1922 ob 11. uri predpoldnem na licu mesta v Podložu št. 6, to je v trgu Ptujška gora, potom prostovoljne dražbe prodalo zemljišče vl. št. 127 d. o. Podlož, sestojee iz parc. št. 58 stavbišče v izmeri 1 a 16 m in parc. št. 447 vinograd v izmeri 19 a 15 m za izklicno ceno K 25.000— in potem različno pohištvo in premičnine.

Poslopje je zidano, z opeko krito, s strelovodom, 2 lepima sobama in obokano kletjo. Zemljišče obstoji tudi iz vinegrada, sadonosnika in vrta za zelenjavo.

Zemljišče ima krasno solinčno lego in je jako pripravno za trgovca, upokojenca itd.

Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni kr. notarja Franceta Strafella v Ptujju med uradnimi urami.

Kr. okrajno sodišče v Ptujju, odd. VII. dne 19. jan. 1922.

Kožarski delavci

se iščejo. Ponudbe na Mato Badalija, Virovitica.

Učenca

zdravega, močnega iz poštene hiše sprejme takoj tvrdka Norbert Zanier & sin v Sv. Pavlu pri Preboldu.

Proda se hišica

z zelenjadnim vrtom, solnčne lege na periferiji mesta Ptuj. Ponudbe z znamko za odgovor na upravnštvo lista pod „Stavbna parcela.“

Josip Rože

trgovina s sadjem in perutnino

kupuje perutnino in plačuje najvišje dnevne cene.

Maribor, Tomanova ul. 5.

Svinjske kože

kupuje „PETOVIA“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju.

Kdor želi

posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravnštvu

„Ptujškega lista.“

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo. Cene nizke, postrežba točna.

Jadranska banka

BEOGRAD.

Delniška glavnica: Kron 120.000.000.—

Rezerva: Kron 6.000.000.—

TRST.

Delniška glavnica: Lir 15.000.000.—

Rezerva: Lir 5.000.000.—

PODRUŽNICE:

Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Erceg Novi, Jelsaš, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

TRST

ZADAR

OPATIJA

WIEN

JADRANSKA.

Naslov za brzogave: BANCADRIA.

ADRIABANK.

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Naš Amerikanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednem stiku

AFILIRAN ZAVOD

z našimi izseljenci.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City